Villreinnemnda for Rondane og Sølnkletten

Protokoll – MØTE I VILLREINNEMNDA

Digitalt, 29.09.2026 kl. 17.15-19.00

Tid:
Forberedelse: 1 t
Møtetid: 1,5 t

Til stede:

Kommune	Medlemmer	Møtt	Varamedlemmer	Møtt
Alvdal	Ingvar Martin Brohaug	X	Oda Grøtting	
Dovre	Odd Leif Angård	X	Gunvor Gauteplass	
Folldal	Solvår Brustad Lilleeng	X	Bjørn Brendbakken	
Hamar	Ivar Skramstad	X	Edel Hoelstad	
Nord-Fron	Jan Roger Bøe Øien	X	Marthe Dybdalen	
Rendalen	Britt Thorshaug Granrud	X	Tore Håkon Furulund	
Ringebu	Laila Bårdsløkken	X	Arne Fossmo	
Ringsaker	Kjersti Røhnebæk	X	Anders Marstrander	
Sel	Solveig Nymoen	X	Erling Lusæter	
Stor-Elvdal	Kjell Ivar Lind	X	Ellen Cathrine Burchardt	
Sør-Fron	Else Mari Bjørke	X	Hans Mathias Ulberg	
Øyer	Bjørner Killi	X	Unni Staum	
Åmot	Vidar Helgesen	X	Ingebjørg Dybvin	
Sekretærer	Therese Ruud			
	Rannveig Helgesen Åsmund Øygard	X		
	Tom Hjemsæteren Inger Elisabeth Hilstad	X		

Saksliste:

SAKER:	
	GODKJENNING AV INNKALLING OG SAKLISTE
2026/59	**Referat- og orienteringssaker**
2026/60	**Klage – motorferdsel i utmark – Ringebu kommune**
2026/61	**Klage - dispensasjon - Alvdal 22/2 - Kjemsjøsetra - fradeling seterbebyggelse**
2026/62	**Til uttalelse - Dispensasjon for bruksendring fra fritidsbolig til bolig på 349/12 - Krokbekkvegen 82B – Nord-Fron kommune**
2026/63	**Til uttale – Oppstart av planarbeid - Områderegulering Rømåsen, Ringsaker kommune**
2026/64	**Til uttalelse - søknad om tillatelse til å bygge ny landbruksvei klasse 3, Mørkesmyrbuveien gbnr. 1/4 i Stor-Elvdal**

Forkortelser:

- AU = Arbeidsutvalg
- VN = Villreinnemnda for Rondane og Sølnkletten
- KPS = Kommuneplanens samfunnsdel
- KPA = Kommuneplanens arealdel
- Pbl. = plan- og bygningsloven
- Nml. = naturmangfoldloven

Godkjenning av innkalling og saksliste

Innkalling og saksliste, valg av protokollunderskriver: Ingvar Martin Brohaug.

Avstemming: enstemmig.

2026/59 Referat- og orienteringssaker

Orienteringssak 1: Dispensasjon fra kommuneplanens arealdel - fradeling av tilleggsareal til eksisterende fritidseiendom etter pbl. gbnr 54/380.

Orienteringssak 2: Sak tatt opp i AU (e-postbehandling), september 2026.

2026/58 Til uttalelse - dispensasjon - Alvdal 23/115 - Haustdalsveien 475 - oppføring av tilbygg til hytte

Alvdal kommune mottok søknad om tilbygg til eksisterende hytte, og nemnda fikk saken til uttalelse.

Nemnda fattet følgende vedtak i AU:

> "*Nemnda viser til sekretariatets vurdering.*
>
> *Kommunen må vurdere tiltaket etter pbl. § 19-2, hvor begge vilkårene i annet ledd må være oppfylt før det kan gis dispensasjon. Nemnda kan ikke ut fra foreliggende søknad og høringsbrev se at fordelene ved å gi dispensasjon er klart større enn ulempene i denne saken.*
>
> *Nemnda minner om at naturmangfoldloven §§ 8-12 må vurderes og at vurderingen må gå tydelig frem av vedtaket jamfør § 7.*
>
> *Villreinnemnda ber om å få tilsendt det endelige vedtaket*".

Orienteringssak 3: Dispensasjon - Ringebu kommune - 18/87 - Oppføring av badstue i 100-metersbeltet.

Kommunen har fattet vedtak i sak som nemnda hadde på høring (sak 2026/53). Kommunens vedtak lyder følgende:

Vedtak

Kari Marte Haugstad gis dispensasjon fra LNF-formål og pbl. § 1-8 for oppføring av uthus/badstue til eksisterende fritidsbolig på eiendom med gnr. 18, bnr. 87. Vedtak om dispensasjon gis med følgende vilkår:

- Tiltaket må utføres med minst mulig inngrep i terrenget. Kantvegetasjon langs bekk skal ikke berøres.

Dispensasjon gis med hjemmel i plan- og bygningsloven § 19-2 og Ringebu kommune sitt politiske delegeringsreglement.

Nemnda fattet følgende vedtak i AU:

> "*Villreinnemnda går ikkje imot Ringebu kommune sin konklusjon om å gi dispensasjon til omsøkt tiltak i denne saka.*
>
> *Nemnda syner til nemnda si handsaming*".

Orienteringssak 4: Vedtak om setervei i Folldal

Folldal kommune har ved møte i formannskapet 17.09.2026 fattet vedtak om tillatelse til bygging av setervei på ca 2200 m, på vilkår.

I høringen fattet Villreinnemnda for Rondane og Sølnkletten følgende vedtak (2024/55):

"Nye veier inn i nasjonalt villreinområde er uheldig fra et villreinsynspunkt, og bør unngås så langt det er mulig. Ved opparbeiding av nye traséer må det settes strenge vilkår. Villreinnemnda ser imidlertid behovet for å ha en kjørbar vei til ei seter i drift, sjøl om det «bare» er beitedyr og ikke mjølkeproduksjon på setra. Samla sett mener nemnda at opparbeiding av ny trasé er å foretrekke framfor opprusting av gammel trasé, da gammel trasé er lengre, og går i snaufjell. Villreinnemnda kan akseptere at det gis dispensasjon for å opparbeide vei langs ny trasé, gitt at det settes følgende vilkår:

- Vegen skal ha standard primært for å kunne kjøres med ATV, men med traktor i tilfelle utfrakt av sjuke dyr.
- Vegen skal stenges med bom ved starten av ny trasé. Det skal settes opp skilt med forbud mot motorferdsel der det framgår at dette også gjelder el-sykling.
- Eksisterende kjøretrasé avklassifiseres som traktorveg/kjørespor, og fjernes som dette fra kommunens kartbaser.
- Vegen skal kun brukes til tradisjonell landbruksdrift.

Villreinnemnda ber om å få kommunens vedtak tilsendt".

Kommunen har blant annet satt disse vilkårene i tillatelsen:

- "Veien er en «enkel driftsveg uten klasse» med begrensninger for bruk i henhold til Lov om motorferdsel i utmark og vassdrag - og skal kun benyttes til transport i primærnæring
- Den nye setervegen legges i kart og vegbase med status som «traktorveg» og skal være fysisk stengt ved naturlig sperrepunkt nært til starten av vegen
- Den nye setervegen skal merkes med et «privatrettslig forbudsskilt» med svart skrift på hvit bakgrunn som gjelder generelt forbud for motorferdsel og el- syklister"

(...)

- Den eksisterende setervegen på 5,9 km som starter ved Stadsbuøyen «utgår» og skal ikke benyttes til motorisert transport. Traseen fjernes fra kartet og vegbasen som traktorveg"

SEKRETARIATETS FORSLAG TIL VEDTAK

Nemnda tar referat- og orienteringssakene til orientering.

NEMNDAS BEHANDLING

Orienteringssak 1 er lagt til etter innkallingen ble sendt ut. Vedtaksbrevet ble vist i møtet.

Avstemming sekretariatets forslag til vedtak: enstemmig.

VEDTAK

Nemnda tar referat- og orienteringssakene til orientering.

2026/60 - Klage – motorferdsel i utmark – Ringebu kommune

SAKSOPPLYSNINGER

Ringebu kommune har gitt Imsdalen sør-jaktlag løyve til inntil fem turar (tur/retur) med ein ATV med tilhengar frå Tromsbua til Samtjønnsbua i Ringebu kommune. Løyve gjeld frå vedtaksdato (14.09.26) til 1. november. Løyve gjeld berre transport av nødvendig utstyr for utprøving og testing av kommunikasjonsløysingar, her nemnt i søknad; energiforsyning, batteri, antenneutstyr, kablar og testutstyr. Det er også m.a. gitt vilkår om at køyringa skal stansast ved observasjon av villrein i eller i nærleiken av traseen.

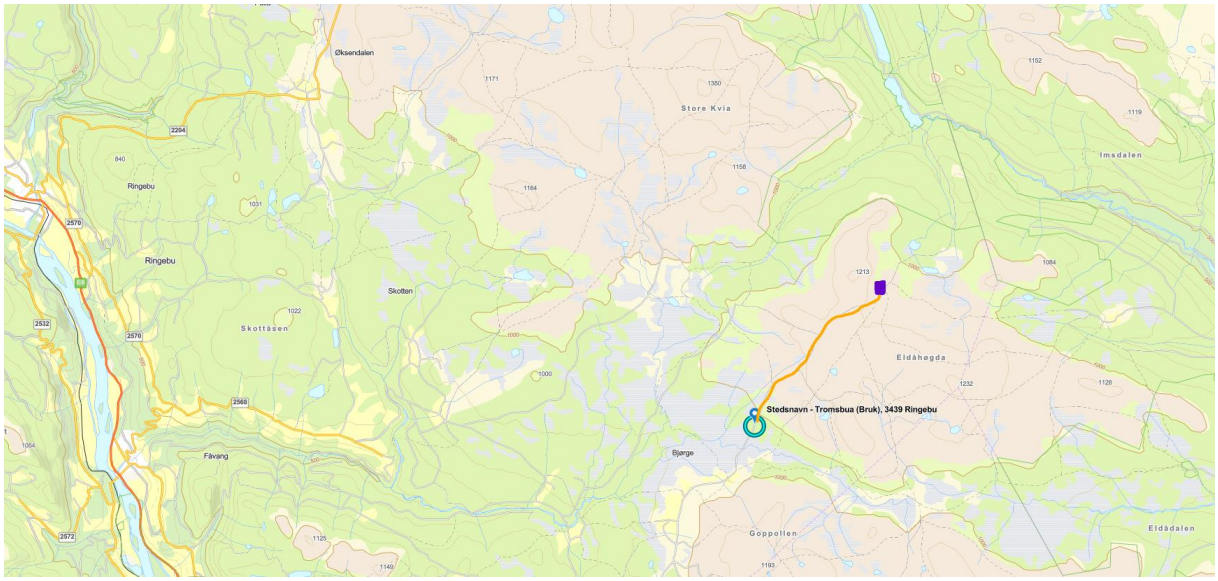

Figur 1. Omtrentleg køyrerute for løyvet. Sirkel Trombua og lilla firkant er Samtjønnsbua. Innlandsgis.no.

SEKRETARIATETS VURDERING

Det er klare nasjonale føringer for at det skal være en restriktiv haldning til tiltak i de nasjonale villreinområdene. Strekninga som skal nyttast under køyring trekker gjennom både leveområde og trekkområde for villrein (figur 2). Området inngår også i kalvingsområde, men gitt tidspunktet løyvet er gitt for er ikkje dette direkte relevant.

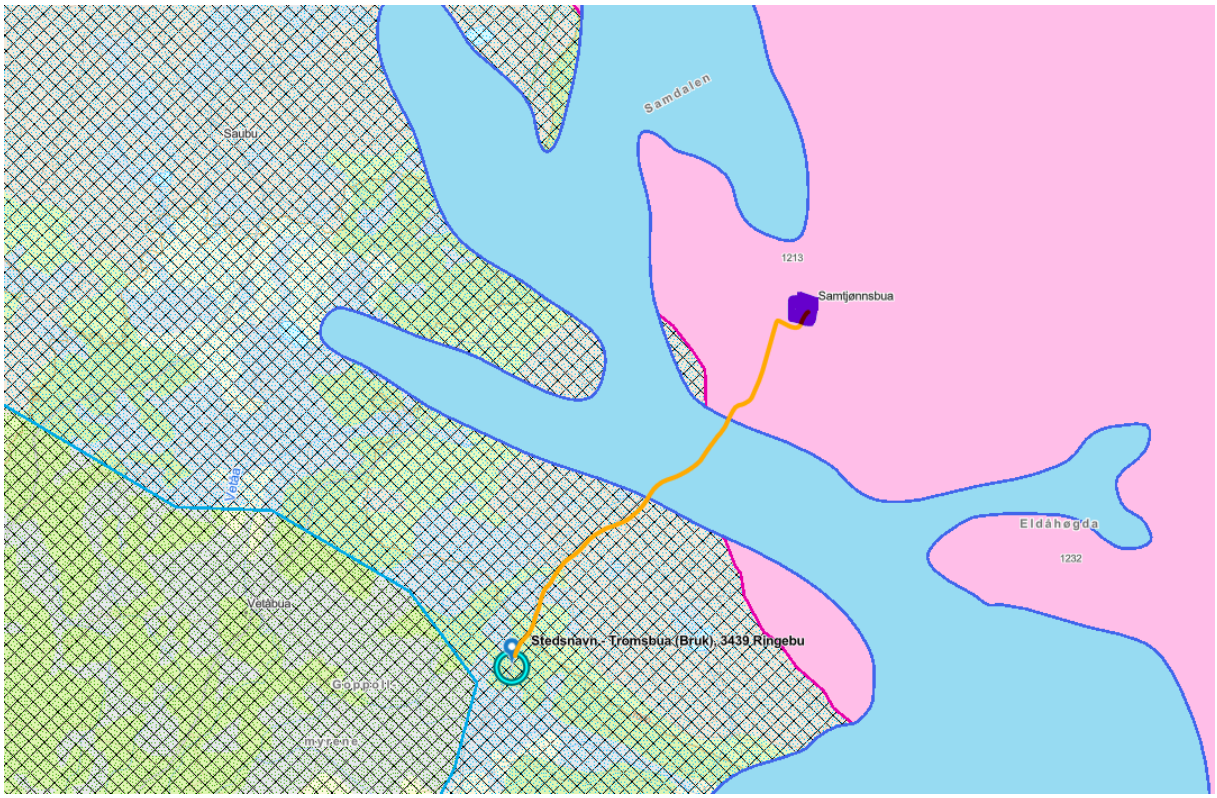

Figur 2. Den aktuelle strekninga motorferdselløyve gjeld og nasjonalt villreinområde (ruter), villreinen sitt trekkområde (blått), kalvingsområde (rosa). Innlandsgis.no.

Forskrift for bruk av motorkjøretøyer i utmark og på islagte vassdrag § 6 fastslår at: «*I unntakstilfelle kan kommunen etter skriftlig søknad gi tillatelse til kjøring utover § 2 – § 5, dersom søkeren påviser et særlig behov som ikke knytter seg til turkjøring, og som ikke kan dekkes på annen måte. Før eventuell tillatelse gis, skal transportbehovet vurderes mot mulige skader og ulemper i forhold til et mål om å redusere motorferdselen til et minimum*."

Kva som er særleg behov og unntakstilfelle byggjer på ei konkret skjønnsmessig vurdering. Ved skjønnsvurderinga må lokale tilhøve kunne spela inn, men likevel slik at føremålet med lova ikkje vert sett til side. Ved vurdering av om det ligg føre eit *"særleg behov*" vil det vere av betydning om køyringa er naudsynt og har eit akseptert nytteformål, eller har preg av unødvendig køyring. Det er formålet med sjølve transporten som er avgjerande. Det er derfor ikkje avgjerande om transportøren ser transporten som lønsam, om ikkje transporten isolert sett dekker eit reelt og nødvendig behov.

I tråd med dei nasjonale styringssignalene som er kome i «Tiltaksplan for Rondane villreinområde» bør motorferdselen i villreinens leveområde avgrensast til kun det som er strengt nødvendig. Regional plan for Rondane og Sølnkletten har ikkje eigne retningslinjer for motorferdsel, difor lyt kommunen vurdere behovet knytt opp til det generelle motorferdsellovverket. Omsynet til villrein må då inngå som ein del av kommunen si handsaming av dispensasjon frå dette regelverket. Det blir dessutan stilt særlege strenge krav til køyring på barmark, grunna moglege terrengskader. Søkar skal dokumentere at køyringa har eit nytteformål og kommunen skal berre gi løyve dersom behovet ikkje kan dekkast på anna måte.

Det står i vilkår til løyve at køyringa skal avgrensast til det som er strengt nødvendig. Det er vanskeleg å vurdere det faktiske transportbehovet ut i frå vedtaket. Etter Villreinnemnda si

vurdering framstår likevel fem turar som meir omfattande enn det som kan reknast som strengt nødvendig, og løyvet gir dermed rom for unødvendig køyring.

Villreinnemnda har i tidligere saker syna til målsettinga om å redusere den motoriserte ferdselen til et minimum må tillegges ekstra vekt i nasjonale villreinområder. Det behovet som foreligger for transport må vurderast nøye, og det må takast omsyn til den presedensvirkning eit eventuelt løyve vil gi, ikkje berre i kommunen, men i heile det nasjonale villreinområdet i Rondane.

Det er vidare ikkje gjort greie for vurderingane etter naturmangfoldlova §§8-12. Sjølv om kommunen kjem til at tiltaket ikkje har vesentlege konsekvensar for naturmangfaldet, må det likevel vurderast og grunngjevast i vedtaket. Når ei slik vurdering manglar blir det vanskeleg å etterprøve om saka er tilstrekkeleg opplyst og om omsynet til naturmangfaldet er forsvarleg ivareteke.

SEKRETERIATETS FORSLAG TIL VEDTAK

Nemnda klager på vedtak om å gi Imsdalen sør-jaktlag fem turar til utprøving av kommunikasjonsutstyr, då vedtaket ikkje fylgjer opp "tiltaksplan for Rondane villreinområde" der målet er å redusere motorferdselen i villreinen sine leveområder. Tal turar i løyve er høgt og kan bidra til unødvendig køyring. Nemnda kan heller ikkje sjå at søkjar har dokumentert eit faktisk nytteformål i tråd med motorferdselslova og gjort vurderinga knytt til naturmangfoldlova §§ 8-12.

NEMNDAS BEHANDLING

Avstemming: enstemmig.

VEDTAK

Nemnda klager på vedtak om å gi Imsdalen sør-jaktlag fem turar til utprøving av kommunikasjonsutstyr, då vedtaket ikkje fylgjer opp "tiltaksplan for Rondane villreinområde" der målet er å redusere motorferdselen i villreinen sine leveområder. Tal turar i løyve er høgt og kan bidra til unødvendig køyring. Nemnda kan heller ikkje sjå at søkjar har dokumentert eit faktisk nytteformål i tråd med motorferdselslova og gjort vurderinga knytt til naturmangfoldlova §§ 8-12.

2026/61 - Klage - dispensasjon - Alvdal 22/2 - Kjemsjøsetra - fradeling seterbebyggelse

SAKSOPPLYSNINGER

Alvdal kommune har fattet vedtak etter søknad om fradeling av seterbebyggelse gbnr, 22/2 som er knyttet til landbrukseiendom gbnr. 18/16 m.fl. Søker ønsker å beholde seterbebyggelsen ved salg av selve landbrukseiendommen, og begrunner dette med at kjøper av landbrukseiendommen allerede har seter i samme område og ikke har behov for to setre til sin drift. Det er selve setertunet som vil fradeles, og selger ønsker å benytte eksiterende setertun til fritidsformål. Resten av eiendommen skal selges som tilleggsareal til landbrukseiendommen Skaret, gbnr 19/1.

Søknaden om fradeling er tidligere behandlet etter jordloven, og det er gitt tillatelse til å fradele seterbebyggelsen på en tomt inntil 1200 m² til fritidsformål.

Området seterbebyggelsen ligger i er avsatt til LNF-formål i kommuneplanens arealdel, der naturvern dominerer. Setertunet ligger også innenfor Sølnkletten villreinområde, og i sone 2 (buffersone) i Regional plan for Rondane-Sølnkletten (figur 1) der «det [ikke] skal […] etableres ny fritidsbebyggelse/fritidseiendommer ut over de som allerede er godkjent gjennom reguleringsplan eller gjennom områder avsatt for fritidsbebyggelse i kommuneplanens arealdel». Setereiendommen ligger i nærheten av Haustdalen som er definert som fokusområde i forhold til Kvalitetsnormen for villrein, men ikke innenfor selve fokusområdet. Bebyggelsen ligger allikevel innenfor biologisk leveområde og beiteområde for villrein, og nært både trekkområde og kalvingsområde (figur 2).

Nemnda hadde saken til høring (sak 2026/36), hvor det ble vist til praksis fra tidligere saker:

> "Det må utvises en streng holdning til fradeling av setrer og buer fra landbrukseiendommer til fritidsboliger i nasjonalt villreinområde. I utgangspunktet skal dette ikke tillates. Fradeling av setrer og buer fra landbrukseiendommer og omgjøring til fritidsformål vil kunne utløse ønsker om standardheving og utvidelser, noe som igjen vil kunne medføre økt ferdsel i villreinens leveområder. Med mange setrer og buer i regionalplanområdet for Rondane, vil en slik utvikling være uheldig".

Nemda fattet følgende vedtak i høringen:

> "Villreinnemnda for Rondane og Sølnkletten mener at kravene i Plan- og bygningslovas §19-2 for å innvilge dispensasjon ikke er oppfylt. Nemnda mener at statlige/regionale rammer og mål ikke er tilstrekkelig hensyntatt og at fordelene med å innvilge dispensasjon ikke er klart større enn ulempene.
>
> Villreinnemnda mener derfor at vilkårene for å innvilge dispensasjon ikke er til stede.
>
> Nemnda ber om å få kommunens vedtak oversendt".

Det er opplyst fra søker at:

> "Kjemsjøsetra brukes som feriested. Stedet har ikke innlagt vann eller strøm. Det er ikke foretatt utbygging eller modernisering. Husene står som originalt fra byggeåret 1945. Kun beising er utført i perioden til nå. Fjøs, kokhus og løe er i forfall. Stedet brukes ikke til jordbruksproduksjon. Søkerne ønsker å dele fra seterbebyggelsen til fritidsformål på egen tomt, for å selge hele landbrukseiendommen ellers med tilliggende rettigheter som tilleggsareal til landbrukseiendommen Skaret gbnr 19/1. Søker har sterk tilknytning til setra, og ønsker å beholde denne i familien. Istedenfor å fortsette å eie hele landbrukseiendommen ønsker de at ressursene skal tilfalles noen som har bruk for de i landbruket. Bruken av setra vil bli uendra. Det har ikke vært dyrehold på garden og setra siden 1960".

Kommunen vurderer vilkårene i plan- og bygningsloven § 19-2 og legger følgende til grunn:

- "LNF formålet i kommuneplanen og regional plan for Rondane og Sølnkletten skal sikre naturgrunnlaget, begrense ny fritidsbebyggelse og ivareta villreinens leveområde. Eiendommen ligger i buffersone i regional plan og innenfor villreinen leveområde.
- Kommunen vurderer at en fradeling isolert sett kan være i konflikt med disse hensynene, særlig knyttet til presedens og mulig økt bruk.
- Kommunen legge imidlertid avgjørende vekt på at seterbebyggelsen har vært brukt til fritidsformål over lang tid og er allerede påvirket av dette. Tiltaket medfører ingen ny utbygging elle utvidelse. Søknad om deling er og knyttet til et konkret salg av landbruksressursene.
- Fradelingen innebærer i realiteten en formalisering av eksisterende bruk, og ikke en etablering av ny fritidsbebyggelse".

Kommunens vedtak lyder som følger:

Formannskapet har i møte 20.08.2026 fattet følgende vedtak 56/26

1. I samsvar med plan- og bygningslovens § 20-1, pkt. m, gis det tillatelse til fradeling av seterbebyggelsen på gbnr. 22/2 - med inntil 1,2 dekar tomt til fritidsformål.
2. Det gis dispensasjon fra kommuneplanens arealdel i samsvar med plan- og bygningslovens § 19-2, mht. formålsendring av et areal på inntil 1,2 dekar, rundt bebyggelsen på setra, gbnr. 22/2 - til fritidsformål.
3. Fradelt areal tildeles nytt bruksnummer.
4. Fradelte areals endelige arrondering avklares i forbindelse med oppmålingsforretning, slik at dette blir mest mulig hensiktsmessig, både for drift av tilliggende landbruksareal og for fremtidige eiere av fradelte tomt.
5. Fradelt tomt må sikres atkomst i samsvar med plan- og bygningslovens § 27-4, og vegloven.
6. For øvrige vilkår vises til jordlovsvedtaket i arkivsak 25/3829 og gjeldende kommuneplan.

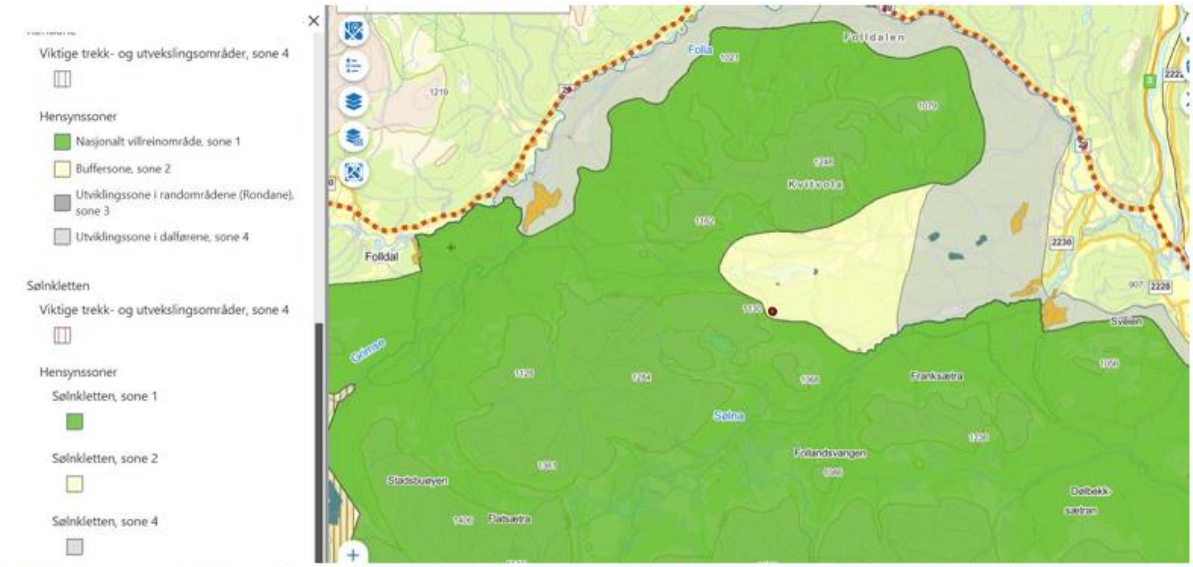

Figur 1. Setertunets beliggenhet (rød prikk) i forhold til Regional plan for Rondane-Sølnkletten. Innlandsgis.no

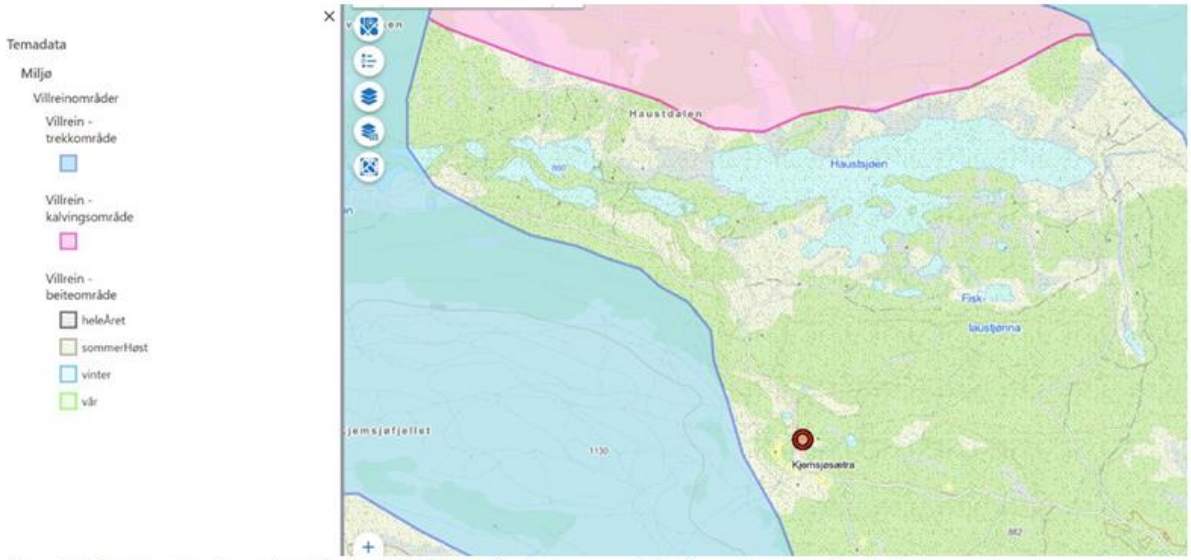

Figur 2. Setertunets plassering i forhold til viktige funksjonsområder for villrein. Innlandsgis.no

SEKRETARIATETS VURDERING

Vedtaket går imot nemndas innspill i høringen.

Ulemper for villrein må vurderes ut fra den samlede påvirkning tiltaket har, herunder ferdsel som genereres ut fra eiendommens grenser. Eiendommen ligger blant annet i nærheten av kartlagt trekkrute, og økt ferdsel vil øke belastningen på et allerede høyt belastet trekkområde. Ulempene for villrein ved å gi dispensasjon må anses som undervurdert av kommunen.

Det savnes en god nok vurdering av den samlede belastningen på villrein, jamfør naturmangfoldloven § 10 jamfør § 7.

SEKRETERIATETS FORSLAG TIL VEDTAK

Villreinnemnda for Rondane og Sølnkletten viser til nemndas uttalelse i høringen og sekretariatets vurdering, og mener at hensynet til villrein ikke er tilstrekkelig ivaretatt gjennom kommunens vedtak. Nemnda kan ikke se at fordelene er klart større enn ulempene i denne saken. Nemnda påklager vedtaket til Alvdal kommune med begrunnelse om at vilkårene i plan- og bygningsloven § 19-2 annet ledd ikke er oppfylt.

NEMNDAS BEHANDLING

Avstemming: 11 for, to mot.

VEDTAK

Villreinnemnda for Rondane og Sølnkletten viser til nemndas uttalelse i høringen og sekretariatets vurdering, og mener at hensynet til villrein ikke er tilstrekkelig ivaretatt gjennom kommunens vedtak. Nemnda kan ikke se at fordelene er klart større enn ulempene i denne saken. Nemnda påklager vedtaket til Alvdal kommune med begrunnelse om at vilkårene i plan- og bygningsloven § 19-2 annet ledd ikke er oppfylt.

2026/62 - Til uttalelse - Dispensasjon for bruksendring fra fritidsbolig til bolig på 349/12 - Krokbekkvegen 82B – Nord-Fron kommune

SAKSOPPLYSNINGER

Nord-Fron kommune har mottatt søknad om bruksendring fra fritidsbolig til helårsbolig.

Utval for miljø, landbruk og areal (MLA) i Nord-Fron kommune har i møte 01.09.2026 fattet følgende vedtak:

MLA - 58/26 Vedtak

1. *MLA godkjenner med hjemmel i pbl § 19-2 søknad om dispensasjon for bruksendring fra fritidsbolig til bolig for nåværende hjemmelshavere av 349/12, Heidi og Thor Marius Berg. Dette begrunnes med at fritidsboligen oppfyller krav i kommuneplanens pkt. 2.2.3 om «fast busetjing på fritidseiendom», og det gis unntak etter pbl § 31-4 for krav i TEK17 til trinnfritt inngangsparti med snusirkel, fri høyde i soverommet, trinnfritt rom og energieffektivitet.*

2. *Saken vil bli sendt på høring til berørte sentrale myndigheter i minimum 30 dager.*

3. *MLA delegerer myndighet til å fatte endelig vedtak i saka til kommunedirektøren, med mindre det kommer vesentlige merknader i forbindelse med høringen.*

Forholdet til Regional plan for Rondane-Sølnkletten

Eiendommen ligger i regionalplanen i «Utviklingssone i randområdene» (figur 1) med følgende «Generelle retningslinjer»:

«*Denne sona har stor samfunnsmessig betydning, samtidig som deler av den er biologisk leveområde for villrein. Det blir lagt stor vekt på samfunnsmessig utvikling, samtidig som det tas hensyn til villreinen ved at det er krav om avbøtende tiltak og kanalisering av ferdsel og annen aktivitet for å dempe ferdsel og aktiviteter inn i nasjonalt villreinområde*».

Kvalitetsnorm for villrein og tiltaksplan

Under klassifiseringen i 2022 fikk Rondane villreinområde dårlig kvalitet (rød farge) på kvalitetsnorm for villrein. Det er et nasjonalt mål å snu den negative trenden for villreinområdene innen år 2030, at villreinområdene skal oppnå minst middels kvalitet (gult lys) innen år 2050 og på sikt at de nasjonale villreinområdene skal oppnå god kvalitet (grønn farge), se Meld. St. 18 (2023–2024).

Tiltaksplanen for Rondane villreinområde har en områdespesifikk tiltakspakke for trekkområdet mellom Gråhø/Tjønnseterfjellet og Vulufjell. Det er viktig for oppnåelsen av de nasjonale målene og gjennomføring av tiltaksplanen at det ikke gjøres tiltak som motvirker effekten av tiltakene.

Villreinens leveområder og arealbruk

Eiendommens plassering i forhold til kartlagte funksjonsområder (trekkruter, kalvingsområder og beiteområder) for villrein er vist i figur 2.

Et lokalt registreringsprosjekt har kartlagt villreinens arealbruk i området (figur 3).

Tjønnseterfjellet ble i arbeidet med kvalitetsnorm klassifisert som et såkalt fokusområde (områder hvor det er, eller man mistenker at det kan bli, utfordringer for villreinen som skyldes arealinngrep og menneskelig aktivitet):

> «*Tjønnsæterfjellet er et øyfjell hvor det er kritisk for villreinen å kunne trekke både ut om våren/sommeren og tilbake om høsten. Det er flere hytter og mye ferdsel i området. Dette området er kun brukt av bukk om våren og sommeren fra april og utover*"
> **(**Kunnskapsgrunnlaget for delnorm 3 i Rondane**)**.

Det er bekymring for at trekkpassasjene over mot Vulufjell i Frydalen kan bli brutt.

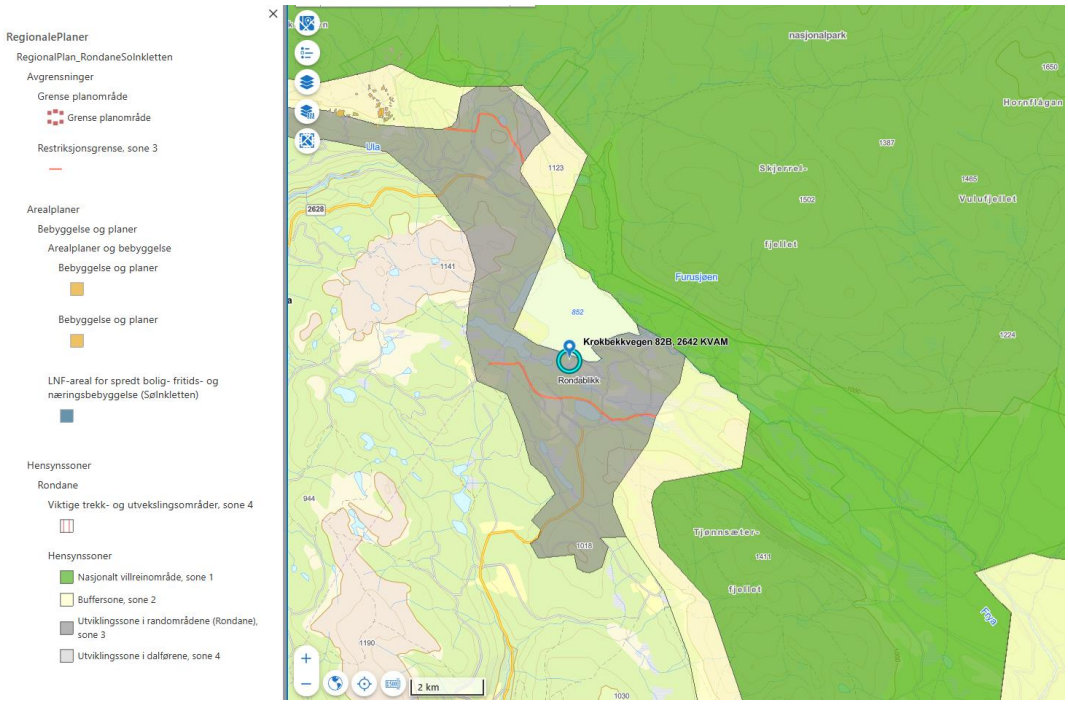

Figur 1: Eiendommens plassering i forhold til Regional plan for Rondane og Sølnkletten. Innlandsgis.no.

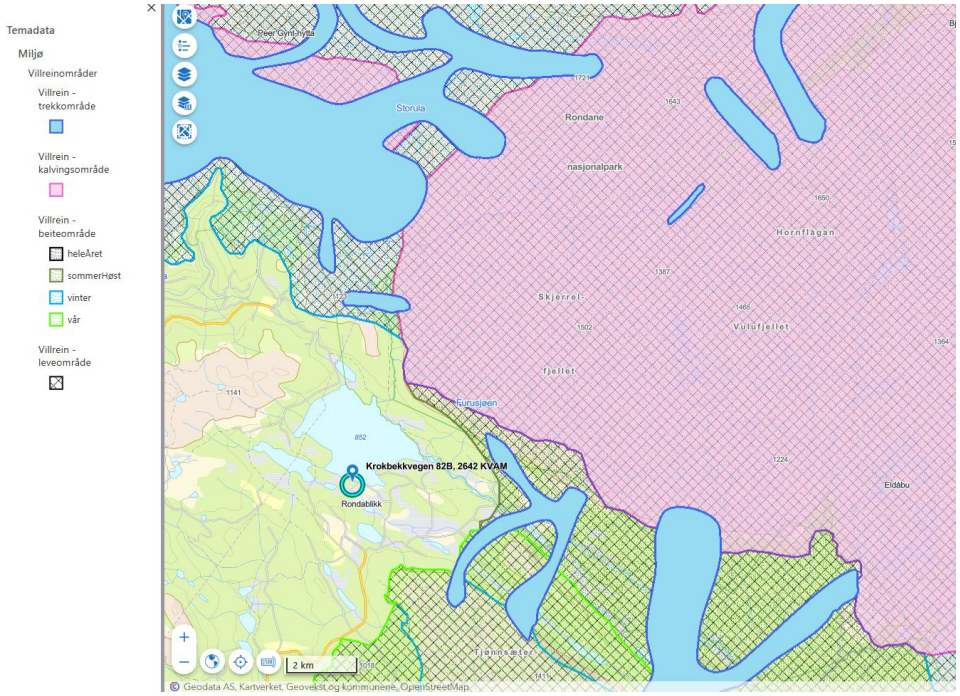

Figur 2: Eiendommens plassering i forhold til kartlagte funksjonsområder for villrein. Innlandsgis.no.

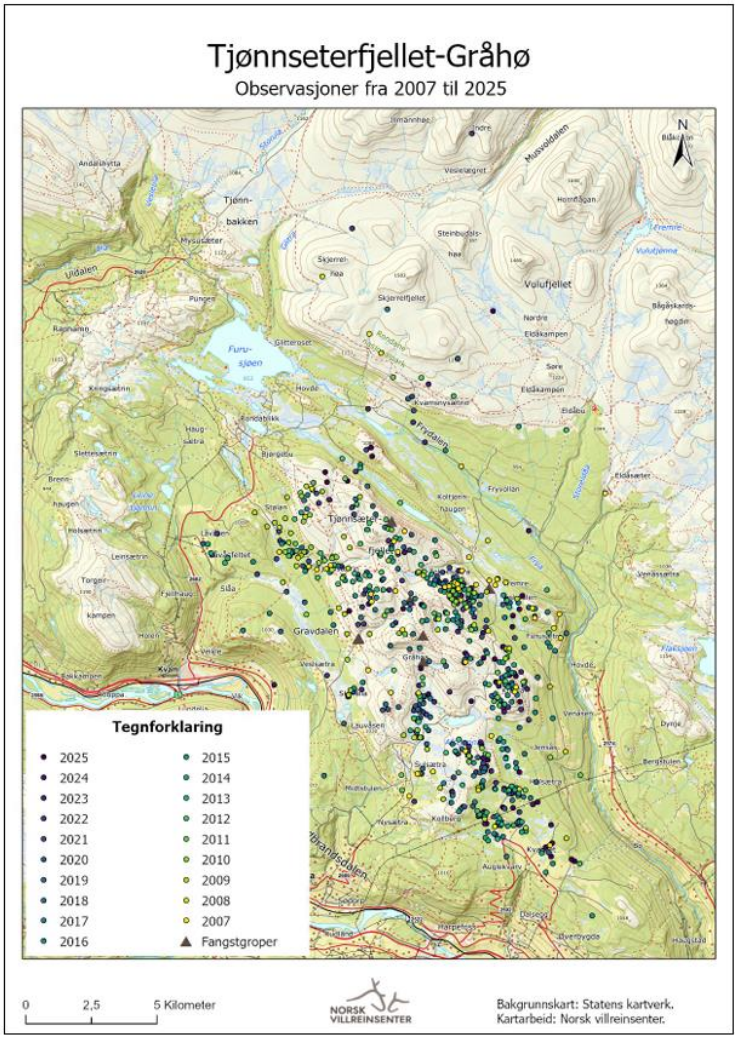

Figur 3. Utbreiing av flokkobservasjonane i Gråhø/Tjønnseterfjellet i perioden 2007-2025. Kilde: NORMANN-PROSJEKTET. Årsrapport 2025.

SEKRETARIATETS VURDERING

En bruksendring fra fritidshus til bolig vil føre til at fritidshuset brukes langt mer, og at ferdselen i området øker. En dispensasjon fra kommunen må vurdere søknaden opp mot nml. §§ 8-12.

Villreinnemnda for Rondane og Sølnkletten uttalte seg til søknad om bruksendring fra fritidsbolig til helårsbolig i det samme område, i sak 2023/46. Der frarådet nemnda at det skulle gis dispensasjon.

Ut fra villreinhensyn er det klart uheldig å tillate bruksendring fra fritidsbolig til helårsbolig innenfor regionalplanens hensynssoner. Dette gjelder særlig i et område som Furusjøen og omegn med et stort antall hytter.

SEKRETERIATETS FORSLAG TIL VEDTAK

En bruksendring til helårsbolig vil øke bruken av hytta og ferdselen ut fra hytta inn i villreinens leveområder.

Av hensyn til villrein og forholdet til den samlede belastningen fra menneskelig aktivitet og presedenshensynet, både for Furusjøen-området og for regionalplanområdet som helhet, frarår villreinnemnda at dispensasjon innvilges.

Nemnda ber om å få kommunens vedtak tilsendt.

NEMNDAS BEHANDLING

Det ble tatt opp at kommunen bør påpeke og vurdere villrein og nml. Det ble kommentert på innstillingen at det fremstilles som det ligger et annet sted enn det er. Det går ikke villrein her, men en kan se den. En kan ikke påstå at en tillatelse "vil" øke ferdsel, men kan ev. "trolig" øke ferdselen. Opplysning: Det er søkt om bruksendring for en periode på fem år.

Forslag 1: Sekretariatets forslag til vedtak.

Forslag 2 (endringsforslag):
En bruksendring til helårsbolig vil trolig øke bruken av hytta og ferdselen ut fra hytta inn i villreinens leveområder.

Nemnda vil påpeke at Nord-Fron kommune i sin saksutredning må vurdere villreinhensyn.

Nemnda går ikke imot at Nord-Fron kommune gir tidsbegrenset dispensasjon i tråd med søknaden om bruksendring til helårsbolig på fem år.

Nemnda ber om å få kommunens vedtak tilsendt.

Avstemming:
Forslag 1: 1
Forslag 2: 12

VEDTAK

En bruksendring til helårsbolig vil trolig øke bruken av hytta og ferdselen ut fra hytta inn i villreinens leveområder.

Nemnda vil påpeke at Nord-Fron kommune i sin saksutredning må vurdere villreinhensyn.

Nemnda går ikke imot at Nord-Fron kommune gir tidsbegrenset dispensasjon i tråd med søknaden om bruksendring til helårsbolig på fem år.

Nemnda ber om å få kommunens vedtak tilsendt.

2026/63 - Til uttale – Oppstart av planarbeid - Områderegulering Rømåsen, Ringsaker kommune

SAKSOPPLYSNINGER

Areal+ har på vegne av grunneigar Ringsaker allmenning varsla oppstart av planarbeid i Rømåsen, Ringsaker. Dei varslar og oppheving av eksisterande reguleringsplanar i området, då ny områderegulering skal erstatte dagens planar (Figur 1).

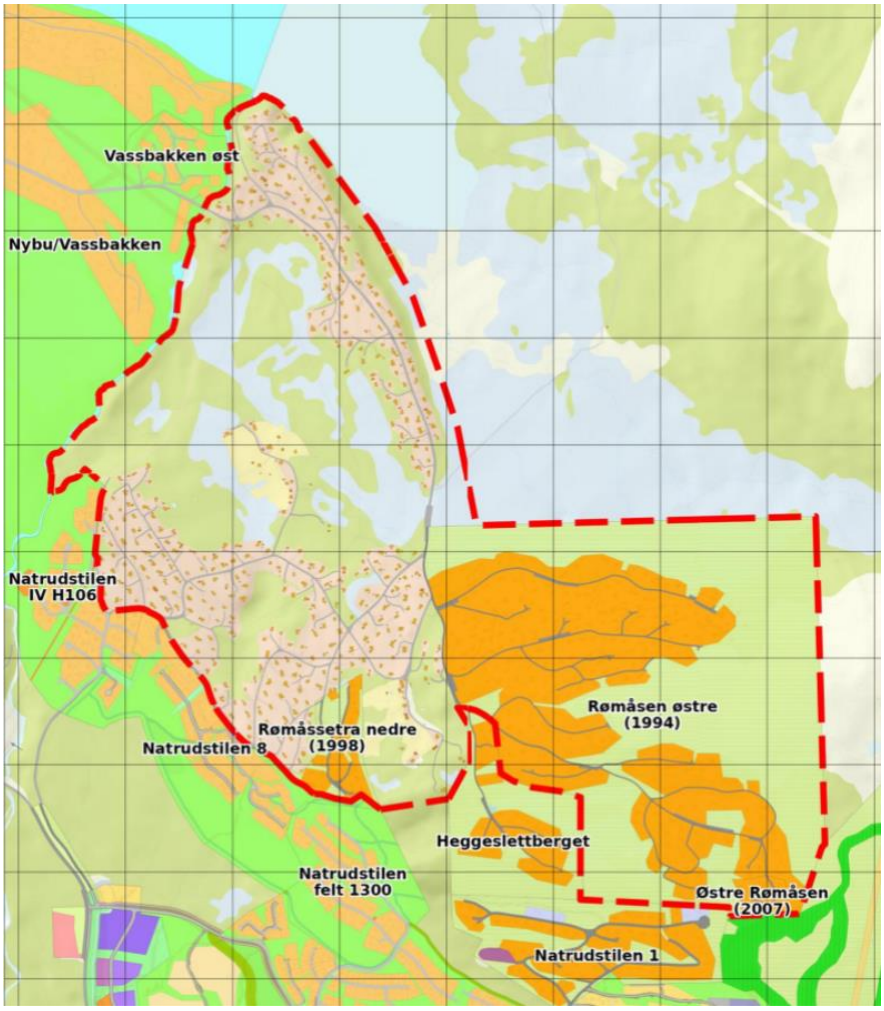

Figur 1. Detaljert utsnitt av planområdet, med namn på dei tre planane som blir erstatta av ny områdeplan.

Føremålet med områdereguleringa er å sjå området under ein heilskap og fortette området med inntil 50 nye hytter. Dei ynskjer også å auke utnyttingsgraden frå 125m^2 til 150m^2, noko KPA i Ringsaker gir moglegheiter for gjennom reguleringsplan. Dei vurderer og å auke tillat møne- og gesimshøgda. Planområdet er stort og er i all hovudsak utbygd, men ei områderegulering gir moglegheit for å sjå området som ein heilskap og gir moglegheit til å stille krav om seinare detaljregulering for delområde.

Planområdet er på omtrentleg 2800 dekar og omfattar omlag 680 eksisterande fritidsbustader.

SEKRETARIATETS VURDERING

Området ligg rett ved Sjusjøen, som er Norges største hytteområde og planinitiativet er i tråd med gjeldande kommuneplan. Planområdet ligg i det som regional plan for Rondane og Sølnkletten heiter *bebyggelse og planer* (figur 2), og ligg ikkje inne i sone 1, 2 eller buffersone til nemnte plan. Planområdet si yttergrense ligg omtrentleg to kilometer frå villreinområde.

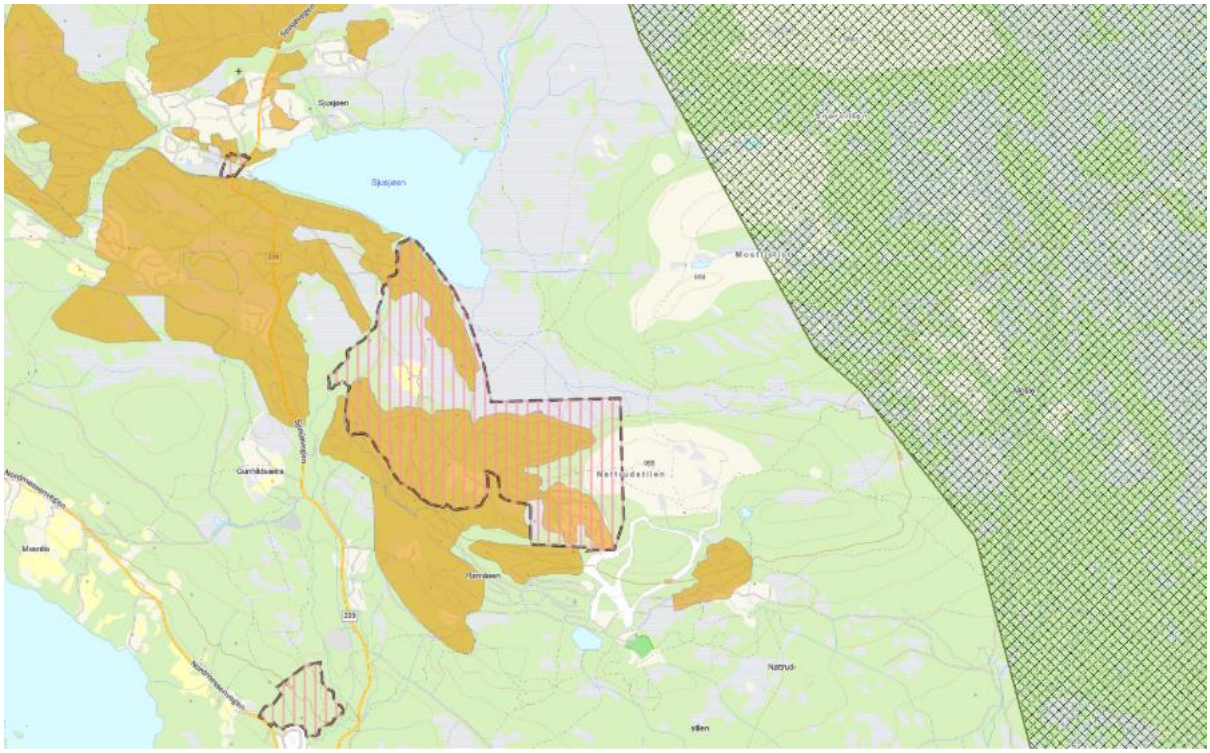

Figur 2. Planområdet midt i bildet, svart skravur til høgre er villrein sitt leveområde.

Områderegulering ligg dermed ikkje i direkte konflikt med villrein sin arealbruk men all auke i tal fritidsbustader og størrelse på fritidsbustadane legg til rette for auke bruk av hyttene og fleire folk som mogleg trekkjer inn i området som villreinen brukar og potensielt kan vere forstyrrande for villreinen. Villreinnemnda meiner difor at auke i tal hytter vil vere negativt for villreinen.

Regjeringa kom med "rettleiar om planlegging av fritidsbustader" i 2022. Den legg til grunn nokre prinsipp som bør følgjast ved planlegging av fritidsbustader, og punkt seks seier at "*unngå ny fritidsbusetnad som gjev negative konsekvensar for villreinen. Villreinemnda sine innspel skal tilleggast*

vekt." Det er her viktig å tenkje på ferdselen knytt til bruken av fritidsbustadane og at ein legg til rette for ferdsel utanfor det som er villreinen sitt leveområde, både sommar og vinterstid.

Sjølv om forslagsstillar og kommunen har kome fram til at planen ikkje skal konsekvensutgreiast gjeld likevel naturmangfaldlova si §§8-12, spesielt §10 om samla belastning.

SEKRETERIATETS FORSLAG TIL VEDTAK

Med omsyn til villreinen i Rondane er villreinnemnda negativ til utviding av tal hytter og utviding i m^2, sjølv om områdereguleringa er i tråd med gjeldande kommuneplan.

For å ta vare på villrein i Rondane er det anbefalt å kanalisere mest mogleg ferdsel til randsonene (NINA Teamhefte 74 «Silhuett Rondane). Det er difor viktig å oppretthalde og utvikle eit godt stig- og løypenett i randsona til villrein sitt leveområde.

NEMNDAS BEHANDLING

Endringsforslag 1:

Med omsyn til villreinen i Rondane er villreinnemnda kritisk til utviding av tal hytter og utviding i m^2, det same gjeld for auka møne- og gesimshøgde, sjølv om områdereguleringa er i tråd med gjeldande kommuneplan.

For å ta vare på villrein i Rondane er det anbefalt å kanalisere mest mogleg ferdsel til randsonene (NINA Teamhefte 74 «Silhuett Rondane). Det er difor viktig å oppretthalde og utvikle eit godt stig- og løypenett i randsona til villrein sitt leveområde.

Avstemming endringsforslag 1: forslaget falt med åtte mot fem stemmer.

Endringsforslag 2: Sekretariatets forslag til vedtak hvor "negativ" byttes ut med "kritisk".

Avstemming endringsforslag 2: enstemmig.

VEDTAK

Med omsyn til villreinen i Rondane er villreinnemnda kritisk til utviding av tal hytter og utviding i m^2, sjølv om områdereguleringa er i tråd med gjeldande kommuneplan.

For å ta vare på villrein i Rondane er det anbefalt å kanalisere mest mogleg ferdsel til randsonene (NINA Teamhefte 74 «Silhuett Rondane). Det er difor viktig å oppretthalde og utvikle eit godt stig- og løypenett i randsona til villrein sitt leveområde.

2026/64 - Til uttalelse - søknad om tillatelse til å bygge ny landbruksvei klasse 3, Mørkesmyrbuveien gbnr. 1/4 i Stor-Elvdal

Stor-Elvdal kommune har mottatt søknad om tillatelse til å bygge ny skogsbilvei klasse 3, på gbnr. 1/4. Stor-Elvdal kommune ber om uttalelser til søknaden jf. landbruksveiforskriften.

Veiklasse 3 er i Normaler for landbruksveier med byggebeskrivelse (2025) angitt som "*Standardvei som skal kunne brukes hele året med tilpasset bruk i bæresvake perioder*".

Ifølge søknaden omfatter den omsøkte traseen 2890 meter nyanlagt vei (figur 1). Omsøkt vei har et stort dekningsområde som er oppgitt til 4400 dekar og stående volum med hogstmoden skog er over 20 tusen kubikk. Veien vil dermed ha en stor nytte for skogeier.

Veien ligger i sone 2 i Regional plan for Rondane og Sølnkletten villreinområde (figur 2).

Kommunen skriver i høringsbrevet at de "*ser tiltaket som nyttig for skogeier. Kommunen vil befare området før endelig vedtak fattes*".

<u>Regional plan</u>
Regional plan for Rondane - Sølnkletten har følgende generelle retningslinjer for nye landbruksveier:

"*Landbruksveger behandles etter Landbruksdepartementets forskrift om landbruksveier. Der vegutbedring eller nybygging av veg er nødvendig for landbruket eller andre næringer i et område, skal det gis veiledning i planlegging med sikte på å komme fram til landskapsmessige og økonomisk akseptable løsninger.*
Ved behandling av søknad om landbruksveger inn mot nasjonalt villreinområde (sone 1) skal det vurderes om det er behov for å sette vilkår om stenging av vegen med bom for allmenn ferdsel i hele- eller deler av året".

<u>Villrein</u>
Omsøkt trase ligger i kartlagt kalvings- og beiteområde for rein (figur 3). Det er en del GPS-posisjoner fra merka rein i området (figur 4).

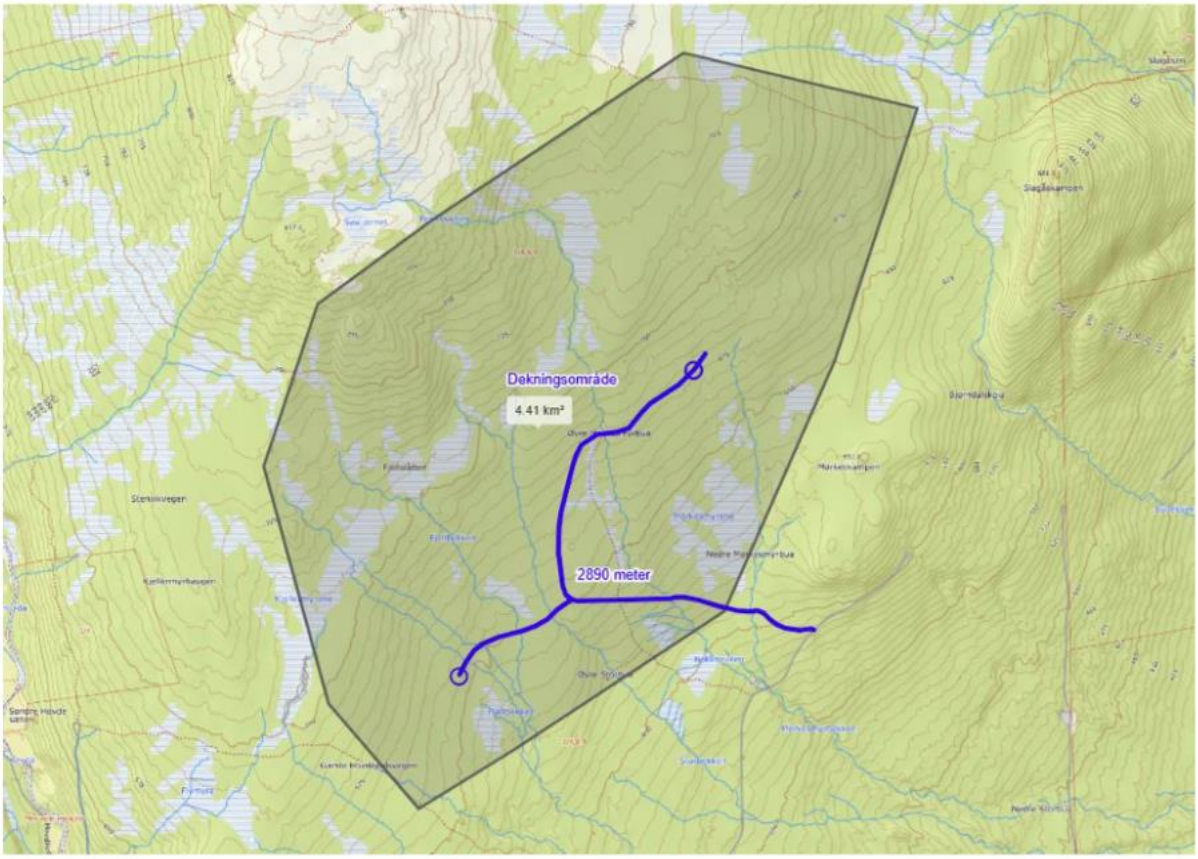

Figur 1: Veiens plassering og dekningsområde. Uthushagen plan AS.

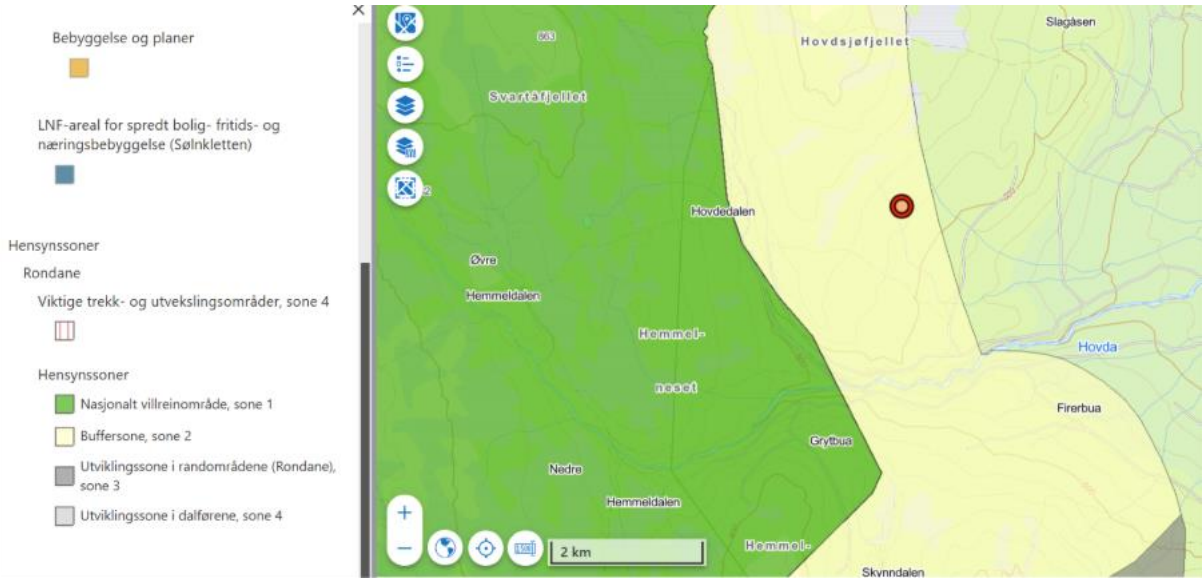

Figur 2: Omtrentlig plassering til omsøkt vei i forhold til Regional plan for Rondane - Sølnkletten. Innlandsgis.no.

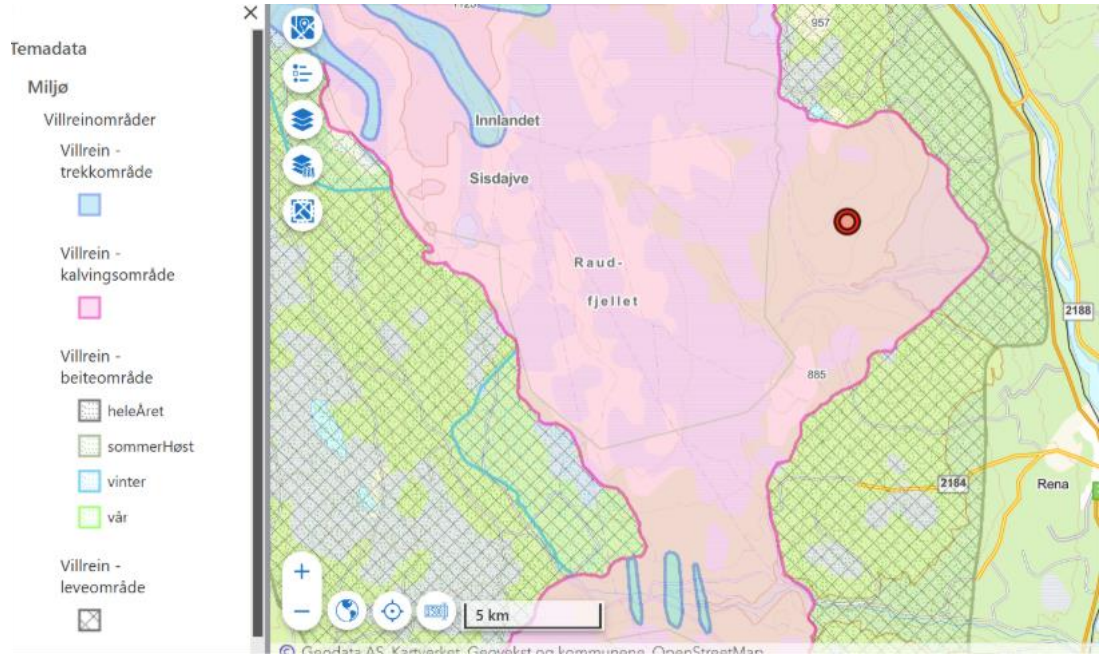

Figur 3: Omtrentlig plassering til omsøkt vei i forhold til kartlagte funksjonsområder for villrein (kalvingsområde, beiteområde, trekkområde). Merk at lagene overlapper. Innlandsgis.no.

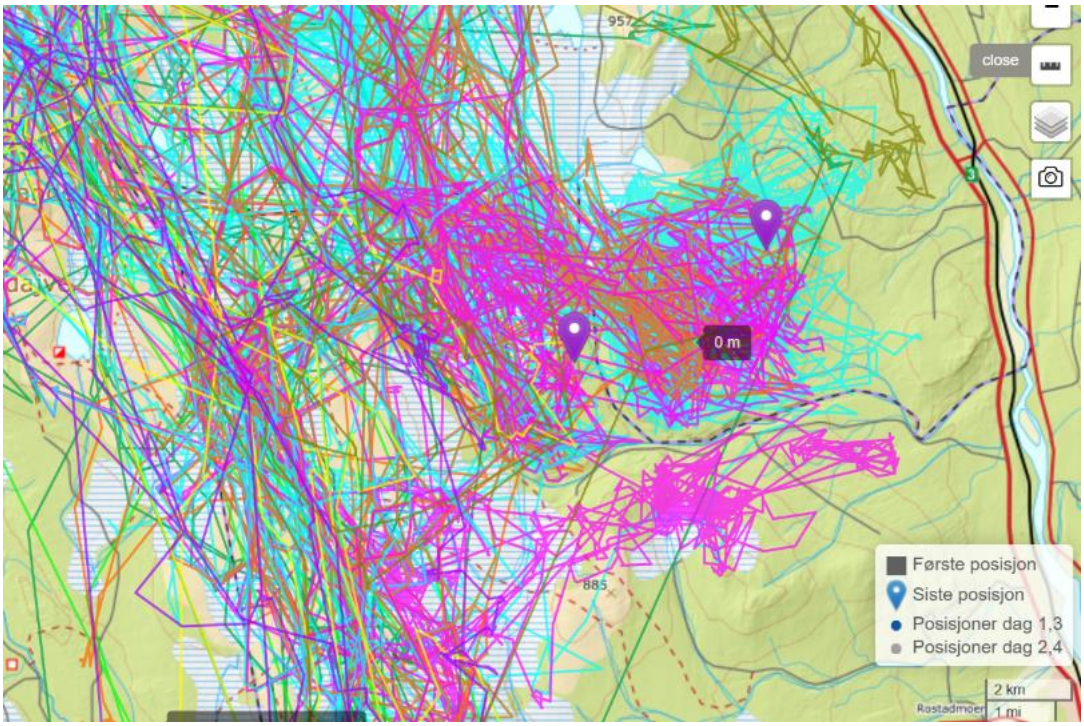

Figur 4: GPS-posisjoner av merka rein 2009-2026. 0 m = omtrentlig plassering til omsøkt vei. Innlandsgis.no.

SEKRETARIATETS VURDERING

Tiltak 9 i tiltaksplanen for Rondane villreinområde går ut på at villreinhensyn i større grad bør vektlegges ved søknad om nye landbruksveier i villreinområdet. Under tiltaket går det frem at det «*følger (…) av regional plan for Rondane–Sølnkletten at dersom det gis tillatelse til etablering av nye veier, skal det settes vilkår om stenging med bom. Eksisterende veier som er anlagt i landbrukssammenheng, bør stenges med bom. Gjennom dette tiltaket oppfordres kommunen til å gi vilkår om at det skal skiltes med motorferdsel forbudt, og at det fremgår av skiltet at forbudet også*

gjelder el-sykkel. Veiene kan brukes til jord- og skogbruksdrift. I tillegg bør Mattilsynet og andre faginstanser ha adgang i forbindelse med nødvendig bruk».

Dersom det gis tillatelse til bygging av ny skogsbilveg som omsøkt, må det stilles vilkår om at anleggsarbeid i forbindelse med bygging av vegen ikke kan skje før etter 18. juni, dvs. etter den mest sårbare kalvings- og oppvekstperioden. Videre må det stilles vilkår om tiltak for å begrense bruken, ved at det settes som krav om at vegen skal være stengt med låst bom ved starten av strekningen. I tillegg må det stilles vilkår om at vegen skal skiltes med forbud mot motorferdsel og at forbudet også gjelder el-sykkel.

SEKRETERIATETS FORSLAG TIL VEDTAK

Villreinnemnda kan akseptere at det gis tillatelse til omsøkt landbruksvei, gitt at det settes følgende vilkår:

- Veien skal stenges med låsbar bom ved starten av veien. Bommen skal være låst til enhver tid veien ikke benyttes til skogbruk.
- Det skal ved starten av veien settes opp skilt med forbud mot motorferdsel der det framgår at dette også gjelder el-sykling.
- Anleggsarbeid i forbindelse med bygging av veien kan ikke skje før etter 18. juni (etter den mest sårbare kalvings- og oppvekstperioden).

Villreinnemnda ber om å få kommunens vedtak tilsendt.

NEMNDAS BEHANDLING

Tilleggsforslag: Veien skal ikke benyttes før etter 18. juni av hensyn til villreinens kalvings- og oppvekstperiode.

Avstemming: enstemmig.

Sekretariatets forslag, med tilleggsforslag.

Avstemming: enstemmig.

VEDTAK

Villreinnemnda kan akseptere at det gis tillatelse til omsøkt landbruksvei, gitt at det settes følgende vilkår:

- Veien skal ikke benyttes før etter 18. juni av hensyn til villreinens kalvings- og oppvekstperiode.
- Veien skal stenges med låsbar bom ved starten av veien. Bommen skal være låst til enhver tid veien ikke benyttes til skogbruk.
- Det skal ved starten av veien settes opp skilt med forbud mot motorferdsel der det framgår at dette også gjelder el-sykling.
- Anleggsarbeid i forbindelse med bygging av veien kan ikke skje før etter 18. juni (etter den mest sårbare kalvings- og oppvekstperioden).

Villreinnemnda ber om å få kommunens vedtak tilsendt.

U. SAKSNR. EVENTUELT

Nemndsleder opplyste om at villreinutvalg ønsker at det sendes ut en presisering av dispensasjonshjemmelen til kommunene. Gjelder flere kommuner. Det observeres et økende antall dispensasjonssaker hos nemnda. Det er mulig å forfatte et brev og sende ut.

Det ble spilt inn at dette burde være Statsforvalterens ansvar. Det ble samtidig påpekt at nemnda har begrenset økonomisk ramme for økende et saksomfang, eksempelvis dispensasjoner.